

Universum och Himmelen

Man kan få se fotbollsspelare, om de tror på Gud, ödet eller något annat, som när de har gjort mål tackar genom att se eller med handen visa uppåt. Även som kristna går våra tankar mot himlen när vi ber och tänker på Gud. *I himmelen, i himmelen, där Herren Gud själv bor, - Jag lyfter ögat mot himmelen, -*. Längre visste man i allmänhet inte mycket om det där uppe, hade bara en föreställning om något väldigt med sol och måne och nattetid ett fascinerande skådespel av ljus. Det berättas om ursprungsbefolkningen (aboriginerna) i Australien att de trodde att de ljus de såg på natthimlen var förfädernas eldar. Människor har gått upp på höga berg för att komma närmare det himmelska. I väntan på Herren lyfte de tidiga kristna händerna i bön mot skyn. *Jag lyfter mina händer upp till Guds berg och hus -*. Om himmelsfärden står det : *såg de hur han lyftes upp i höjden och ett moln tog honom ur deras åsyn*. Himlen var för dem något ovan och det de kunde förstå av det ofattbara skeendet. Så har det varit för oss långt fram i tiden och för många än i dag. Astronomins insikter om universum de senaste hundra åren gör det inte lika bekvämt att undervisa om himmelen genom att bara peka uppåt. I takt med att den kristna undervisningen och kunskapen om Jesus har avtagit ersätter universum himmelriket för allt fler.

Universum

Det dröjde in på 1900-talet innan vi fick en föreställning om att vi lever i en galax och ännu ett bra tag till innan vi måste inse att det finns flera andra galaxer. Teleskop i omloppsbanan utanför jordens atmosfär har gjort det möjligt för astronomer att se allt längre bort tillbaka i tiden mot när universum tog sin början för ca 14,7 miljarder år sedan, det som kallas Big bang. Denna teori om en början och fortsatt utvidgning har som upphovsman den belgiske prästen och fysikern G. Lemaitre (1927). Man uppskattar i dag antalet galaxer till två tusen miljarder – tala om ett utvidgat vetande om vårt livsrum. De första planeterna som kretsar kring andra solar upptäcktes först mot slutet av förra århundradet. Kanske finns det 10 miljarder planeter bara i vår galax. Även vad en galax är och vad den innehåller har vi lärt oss mycket om – dess krafter, atomer och partiklar, solar och planeter, materia, gaser, vatten. Som en sammanfattning av denna korta översikt kan man säga, att den kunskap och de insikter som nåtts är överväldigande stora. Ändå är det mycket som vi inte vet och kanske aldrig får veta – hur skall vi kunna belägga multiversumteorin, att det kanske finns flera universum? Är universum oändligt? Etc.

Vi lever i en tid då vetenskapen är mycket framgångsrik och tror oss snart ha löst alla gåtor. Joanna Rose, vetenskapsjournalist, skriver om detta – Lära om universums begynnelse och utveckling har blivit så framgångsrik och så omskriven under de senaste trettio åren att man kan tro att den stora bilden nu är klar, att bara några små detaljer återstår innan det stora kosmiska pusslet är färdiglagt. Inget kan vara mer förledande. (Joanna Rose, Kosmiskt pussel, 2017).

Himmelen – himmelriket

För Bibelns människor var himmelen det synliga valvet ovan jorden där sol och stjärnor har sin plats, men det var också där som Gud hade sin heliga boning och tron, himmelen var en andlig verklighet. Upprepade gånger ger gamla tidens heliga uttryck för en intuitiv kännedom om denna hemlighet, skriver författarna till Ill. Bibellexikon och tar som exempel 2 Krön, 20:6: *Herre, våra fäders Gud, är icke du Gud i himmelen.* (2,sp 2520). En intuitiv kännedom om existensen av en andlig verklighet – det kan knappast förklaras på annat sätt för det måste vara en Guds gåva.

I Jesu förkunnelse är denna verklighet eller hemlighet det huvudsakliga, evangeliet om att Guds rike är nära. I denna Faderns boning finns Guds evige Son, himmelen är hans hem. Därifrån steg han ned till jorden, dit återvände han efter fullbordad gärning. Där bereder han rum för dem som en gång skall vara där han är. Detta rike kan vinnas, eller måste vinnas av oss människor redan här på jorden i sann tro och efterföljd.

Länge var det möjligt och så är det kanske än för många att förlägga Guds värld där ovan. I vilken av de två tusen miljarderna galaxer skall vi förlägga Guds rike nu, i vilket universum? Blir det därmed svårare? Nej snarare tvärtom eftersom det dels lär oss att det inte är en geografisk plats, dels kan få oss att söka ett annat svar hos Jesus. Han undervisar om riket i liknelser, då det enda sättet för oss att förstå det ofattbara är att det liknas vid sådant jordiskt vi känner till. I korthet:

Ogräset bland vetet – Vi kan inte förstå att det kan finnas så mycket ont i världen och hur Gud kan låta det ske. Här får vi svar att vi lever i en fallen värld, här finns mycket som inte kommer från Gud. En ovän har varit framme och sått ogräs i Guds goda säd. Det finns människor som är den ondes barn, de har råkat i hans hand och är hans redskap. Människan vill rensa bort ogräset, men det kan man inte, inte heller ur kyrkan, för då kunde vetet följa med. Vid skördetiden sker det stora särskiljandet.

Senapskornet – En oansenlig början kan ge ett väldigt slut. Sådant skall det välde vara som Gud skall upprätta, en tillflykt för alla jordens folk en gång.

Surdegen – Säger detsamma. En degklimp som redan har jäst kan få en hel stor deg att jäsa. Det lilla rymmer oanade krafter. Så är det med riket.

Pärulan och Skatten – Griper människan så helt att allt annat blir smått och umbärligt. Man satsar allt

för att få dem. Så fångar evangeliet den som får upp ögonen för dess hemlighet.

Noten – Riket sänks ned på jorden, ett långt nät som dras upp på land. Sådana fiskar/människor som är odugliga för himmelriket rensas bort. De goda tas om hand.

10 jungfrur – Bröllop är en bild av den stora glädjen i riket. Bara de som är beredda kommer in i bröllopsalen. Det finns något som nödvändigtvis hör med till frälsningen, något personligt som inte kan överlåtas åt någon annan. Det är den tro som bekänner att Jesus är den levande Gudens Son.

Anlitade arbetare – De först och de sist anlitade får samma lön. Tjänsten är bara

av nåd, ett privilegium.

Av liknelserna får man det intrycket att riket byggs upp här på jorden. Vi människor görs skickade att leva i det nya riket. Riket i sig är dock för oss fullständigt ofattbart. På liknande sätt förstår vi inte den värld vi lever i, den är inte på väg att få sin förklaring, blir bara större och mer förunderlig. Även skapelsen är ett mysterium. Att fortsätta och undersöka för att förstå är ändå vår lott. Nya oväntade upptäckter väntar ty så har det alltid varit. På samma sätt kan den andliga verkligen sökas, inte som en plats någonstans för någon sådan finns inte. Rikets verklighet går utöver våra kategorier att tänka och föreställa oss, men möter oss i Jesus Kristus, som är vägen, sanningen och livet.

Jonas Falck